



**Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені
Михайла Драгоманова
Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики
Кафедра богослов'я та релігієзнавства**



СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Релігійна дипломатія та миротворча діяльність»

I. Основна мета дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Релігійна дипломатія та міжнародна миротворчість» є ознайомлення студентів з релігійними витоками дипломатії, історією становлення, основними підходами до розуміння змісту, принципів функціонування, завдань, можливостей та меж релігійної дипломатії, вивчення класичних прикладів участі релігійних інституцій та організацій в врегулюванні конфліктів та примиренні; розвиток дослідницьких та комунікативних навичок, здатності працювати в міжнародному контексті.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців

Для усіх спеціальностей. **ВИБІРКОВА ЧАСТИНА** . ВВ1 Вибір дисциплін з переліку
ВВ1.1. ОК загальної підготовки

III. Програмні результати навчання

- розуміти основні підходи до розуміння завдань та змісту релігійної дипломатії, форми присутності релігії в міжнародних та дипломатичних відносинах на різних історичних етапах.
- вільно аналізувати та робити самостійну оцінку тих чи інших процесів і тенденцій, пов'язаних з присутністю релігійного чинника в міжнародних відносинах.
- розуміти релігійні основи дипломатичної та миротворчої діяльності; засади, принципи й межі релігійної дипломатії; сучасні миротворчі та примирювальні ініціативи, де представлені релігійні організації.
- аналізувати роль релігійного чинника в конфлікті / протистоянні, робити обґрунтовані висновки та пропозиції щодо розвитку діалогу.

**IV. Короткий зміст
вибіркової дисципліни**

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та історичне підґрунтя релігійної дипломатії

- **Тема 1.** Релігійна дипломатія та міжнародна миротворчість: вступ до курсу
- **Тема 2.** Релігія в системі міжнародних відносин стародавнього світу: Стародавній Схід, антична Греція, Давній Рим
- **Тема 3.** Церква в міжнародних відносинах Середньовіччя
- **Тема 4.** Дипломатія в нову та новітню історію
- **Тема 5.** Дипломатія Святого Престолу

Змістовий модуль 2. Релігійна дипломатія та міжнародна миротворчість: практичний вимір

- **Тема 1.** Релігійна дипломатія як частина зовнішньої політики США
- **Тема 2.** Принципи релігійної дипломатії в дії
- **Тема 3.** Теологія прощення як основа примирення в релігійній дипломатії
- **Тема 4.** Пам'ять і прощення.
- **Тема 5.** Релігійні миротворчі ініціативи на українському пограниччі.
- **Тема 6.** Миротворчий потенціал релігійних організацій в Україні.

**V. Назва кафедри та
викладацький склад, який буде
забезпечувати викладання
дисципліни**



Кафедра богослов'я та релігієзнавства, Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики (гуманітарний корпус, кабінет 3-7,) +38(044)486-05-99

Целковський Геннадій Анатолійович, кандидат філософських наук, старший викладач кафедри богослов'я, релігієзнавства

h.a.tselkovskyy@udu.edu.ua

**VI. Обсяг навчального
навантаження та терміни
викладання дисципліни**

На вивчення дисципліни відводиться 180 годин (6 кредити ЄКТС), з яких денна форма навчання: лекційних – 24 год., семінарських – 26 год., самостійної роботи – 130 год., заочна форма навчання: лекційних – 8 год., семінарських – 4 год., самостійної роботи – 78 год.

**VII. Політика вибіркової
дисципліни**

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова.

**VIII. Основні інформаційні
джерела для вивчення
дисципліни**

1. Бистрицька Е.В. Східна політика Ватикану в контексті відносин Святого Престолу з Росією та СРСР (1878 – 1964 рр.). — Тернопіль: Видавництво «Підручники і посібники», 2009. — 416 с.

2. Блайх Я. Д. Україна — наша історична пам'ять / Яків Дов Блайх // Україна дипломатична : Науковий щорічник / М-во закордонних справ України, Дипломат. акад. України при М-ві закорд. справ України. — К., 2010. — Вип. 11. — С. 645-647.
3. Бубряк Р. Особливості дипломатичної діяльності Ватикану // Україна дипломатична : Науковий щорічник / Міністерство закордонних справ України, Дипломатична Академія. — Київ, 2007. — Вип.8. — С. 267-272.
4. Війни пам'ятей та політика примирення : зб. наук. пр. / Укр. ін-т нац. пам'яті ; [голов. ред. Солдатенко В. Ф.]. — К. : Пріоритети, 2013. — 254 с.
5. Геник М. А. Інституціоналізація міжнаціонального примирення у діяльності польсько-українських товариств [Текст] / М. А. Геник // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки : Наук. вісник : зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Українська АН. — К. : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2010. — Вип. 35. — С. 460-467.
6. Горська Н. Польсько-німецьке примирення та співпраця в контексті європейської інтеграції / Горська Н., Трохимчук С. ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Львів, 2002. — 96 с.
7. Григор'єва Т.Ю. Історія дипломатії: від давнини до кінця XVIII ст. : навч. посіб. для студентів іст. спец. / Нац. ун-т «Кієво-Могилян. акад.». — К. : Вид. дім «Кієво-Могилян. акад.», 2014. — 176 с.
8. Денисенко А. В. Духовна дипломатія : навчальний посібник / А. В. Денисенко, В. А. Денисенко, О. Ю. Кийков ; [наук. ред. В. Я. Ціватий ; літ. ред. В. Д. Туркевич]. — Київ : Преса України, 2012. — 212 с.
9. Діловий та дипломатичний протокол : конспект лекцій та метод. вказівки і завдання до практ. занять, самост. роботи студентів, тести з курсу для студентів галузі знань 1401 спец. 8.14010101 / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад. Шайда О. Є.]. — Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2014. — 154 с.
10. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів / пер. з фр. Є. Марічева, Л. Погорєлової, В. Чайковського. — К.: Основи, 2005. — 903 с.
11. Європа та її болісні минувшини / авт-упоряд. Ж. Мінк і Л. Неймайєр у співпр. з П. Боннармом ; [пер. з фр. Є. Марічева ; наук. ред Т. Цимбал]. — К. : Ніка-Центр, 2009. — 270 с.
12. Єленський В. Велике повернення: релігія у глобальній політиці та міжнародних відносинах кінця XX — початку XXI століття. — Львів: Видавництво Українського католицького університету 2013. — 504 с.
13. Зінченко А.Л. Історія дипломатії від давнини до початку нового часу : навчальний посібник. — Вінниця : Нова Книга, 2002. — 564 с.
14. жевська Т. І. Погляд на особливості Ватиканської дипломатії // Науковий вісник Дипломатичної академії України / Дипломат. акад. України при М-ві закорд. справ України. — К., 2009. — Вип. 15 : Світова та українська дипломатія : історичний досвід, сучасний стан, перспективи. — С. 126-128.
15. Історія української дипломатії: перші кроки на міжнародній арені (1917 – 1924 рр.) : документи і матеріали / М-во закордон. справ України, Держ. ком. архівів України, Укр. НДІ архів. справи та документознавства ; [редкол.: К. І. Грищенко (голова) та ін. ; упоряд.: Л. В. Андрієвська та ін.]. — К. : Вид-во гуманіт. л-ри, 2010. — 590 с.
16. Козлов В.А. Дипломатія Святого Престолу в постбіполярній системі міжнародних відносин за часів понтифікату Іоанна Павла II. — Вінниця : Книга-Вега, 2008. — 191 с.

17. Корнійчук Ю. Релігійна дипломатія: передумови становлення й теоретичні засади розвитку. // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. — К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2016. — Вип. №36. —
18. Культура примирення: нова історична свідомість в Україні / [Біла О. та ін.] ; Auswärtiges Amt, О-во Бахум-Донецк. — Одеса : Фенікс, 2015. — 270 с. — Режим доступу до ресурсу: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/science/young_academ/culture_reconciliation.pdf
19. Кучма Л. До примирення і взаємного прощення: Заява з приводу 60-річчя Волинської трагедії / Л. Кучма, О. Квасневський // Українська культура. — 2003. — №8. — С. 3.
20. Міллер Дж. М. Команда папи. Як працює Державний секретаріат Ватикану. // Людина і світ. — 2003. — № 5. — С. 17-20.
21. Перший Всеукраїнський християнський конгрес «Примирення – дар Божий, джерело нового життя» : Тексти виступів та доп. / Орг. ком. з підготов. та відзначення в Україні 2000-ліття Різдва Христового. та ін. ; [Редкол.: Димитрій (патріарх Київський і всієї України) (голов. ред.) та ін.]. — К., 1999. — 140 с.
22. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол та етикет : підручник / [Львів. нац. ун-т ім. І. Франка]. — 2-ге вид., виправл. — К. : Знання, 2012. — 262 с.
23. Такехіро Т. Проблеми міжетнічного та міжконфесійного примирення в регіоні Західних Балкан // Політичний менеджмент. : Український науковий журнал. — 2006. — №1. — С. 173-176.
24. Тамім А. Іслам на території України / Ахмед Тамім // Україна дипломатична : Науковий щорічник / М-во закордонних справ України, Дипломат. акад. України при М-ві закорд. справ України. — К., 2010. — Вип. 11. — С. 648-654.
25. Український дипломатичний словник / [Мальський М. З. та ін.] ; за ред. М.З. Мальського, Ю.М. Мороза. — К. : Знання, 2011. — 495 с.
26. Хоменко Г. Д. Основи миротворчості : Навчальний посібник / Г.Д. Хоменко; Дипломат. акад. України при М-ві закорд. справ України. — К. : [б. в.], 2008. — 312 с.
27. Церква схиляє голову... : Новий крок на шляху християнсько-іудейського примирення // Людина і світ. — 1998. — №4. — С. 15-18.
28. Чекаленко Л.Д. Витоки української дипломатії : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Дипломат. акад. України при МЗС України. — К. : LAT&K, 2010. — 339 с.
29. Чугаєнко Ю.О. Дипломатичний і міжнародний діловий протокол та етикет : навч. посіб. / Нац. акад. упр. — К. : Нац. акад. упр., 2011. — 163 с.
30. Appleby R.S. The Ambivalence of the Sacred: Religion, Violence, and Reconciliation. — Rowman & Littlefield, 2000. — 429 p.
31. Cox B. Faith-Based Reconciliation: A Moral Vision That Transforms People and Societies. — Xlibris Corporation, 2007. — 122 p.
32. Davidson W. D., Montville J. V. Foreign Policy According to Freud // Foreign Policy. — 1981-1982. — № 45. — Pp. 141-157.

33. Faith-Based Diplomacy: Trumping Realpolitik / Edited by Douglas Johnston. — New York: Oxford University Press, 2003. — 296 p.
34. Forgiveness & Reconciliation: Public Policy & Conflict Transformation / Raymond G. Helmick, Rodney Petersen. — Templeton Foundation Press, 2008. — 352 p.
35. Huntington S. The Age of Muslim Wars // Newsweek. — December 17, 2001. — Vol. 138. — Is. 25. — Pp. 140-144.
36. Johnston D. Empowering Moderate Islam [Speech, April 5, 2012] / [Electronic resource] — Mode of access: <http://icrd.org/empowering-moderate-islam/>
37. Johnston D. Faith- Based Diplomacy Trumping Realpolitik. — Oxford University Press, 2008. — 296 p.
38. Johnston D. Religion, terror, and error: U.S. foreign policy and the challenge of spiritual engagement. — Santa Barbara, Calif. : Praeger, 2011. — 283 p.
39. Maddison S. Conflict Transformation and Reconciliation: Multi-level Challenges in Deeply Divided Societies. — Routledge, 2015. — 304 p.
40. McDonald J. Multi-Track Diplomacy: A Positive Approach to Peace Track-By-Track Case Studies [Occasional Paper Number 22, May 2014] / [Electronic resource] — Mode of access: <http://imtd.org/papers/OP%2022%20Multi-Track%20Diplomacy%20A%20Positive%20Approach%20to%20Peace%20Track-By-Track%20Case%20Studies.pdf>
41. Moll R. The Father of Faith-Based Diplomacy // Christianity Today. — 2008. — September. — Pp. 50-53.
42. Religion and Public Policy / Sumner B. Twiss, Rodney L. Petersen, Marian Gh. Simion. — Cambridge University Press, 2015. — 414 p.
43. Religion and Security: The New Nexus in International Relations / Robert A. Seiple, Dennis R. Hoover, eds. — New York: Rowman & Littlefield Publishers, 2004. — 198 p.
44. Religion, the missing dimension of statecraft / Douglas Johnston; Cynthia Sampson. — New York: Oxford University Press, 1994. — 350 p.
45. Remembrance and Reconciliation. / Rob Gildert, Dennis Rothermel Rodopi, 2011. — 144 p.
46. Teaching Contested Narratives: Identity, Memory and Reconciliation in Peace Education and Beyond. — Cambridge University Press, 2012. — 272 p.
47. The Collective Memory of Auschwitz and World War II among Catholics in Poland: A Qualitative Study of Three Communities / Marek Kucia, Marta Duch-Dyngosz, Mateusz Magierowski. // History & Memory. — Vol. 25. — No 2. — Fall/Winter 2013. — Pp. 132-173.
48. The Oxford Handbook of Religion, Conflict, and Peacebuilding / Atalia Omer, R. Scott Appleby, David Little. — Oxford University Press, 2015. — 736 p.
49. Troy J. Faith-Based Diplomacy under Examination // The Hague Journal of Diplomacy. — 2008. — №3. — Pp. 209-223.
50. Volf M. Exclusion & Embrace: A Theological Exploration of Identity, Otherness, and Reconciliation. — Abingdon Press, 2010. — 336 p.

IX. Система оцінювання

Поточний контроль: оцінювання на семінарських заняттях та практичних заняттях, виконання індивідуальних занять.

Підсумковий контроль: залік за результатами поточного контролю.